10.5.2021

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Eduskunta

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Mercosurin välisen assosiaatiosopimuksen neuvotteleminen, U 15/2018 vp

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY:N LAUSUNTO: EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ MERCOSURIN VÄLISEN ASSOSIAATIOSOPIMUKSEN NEUVOTTELEMINEN

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto EU:n ja Mercosur-maiden välisen assosiaatiosopimuksen neuvottelutuloksesta ja neuvotteluiden etenemisestä.

EU:n neuvottelema laaja kauppasopimusverkosto on tärkeä myös suomalaisten elintarvikkeiden viennille ja liitto pitää EU:n ja komission aktiivista roolia neuvotteluissa tärkeänä tulevaisuudessakin. Komissio on vastikään julkaissut tiedonannon EU:n kauppapoliittisesta strategiasta (KOM (2021) 66), joka asettaa uusia tavoitteita kestävyysasioiden edistämiselle kauppapolitiikan keinoin. Elintarviketeollisuusliitto ry pitää kehityssuuntaa myönteisenä. Vihreän kasvun ohjelman myötä on entistä tärkeämpää, että EU:ssa eri politiikanalat, ml. kauppapolitiikka, ovat linjassa toistensa kanssa. Kauppapolitiikan roolia tavoitteiden saavuttamisessa kuvattiin jo Vihreän kasvun ohjelmaan kuuluvissa lukuisissa vuonna 2020 julkaistuissa strategioissa, joista ruoka-alalle keskeisiä ovat Pellolta pöytään ja Biodiversiteetti -strategiat.

EU:n Vihreän kasvun ohjelman kestävyystavoitteet tulee huomioida neuvoteltaessa uusia kauppasopimuksia, päivitettäessä jo olemassa olevia sopimuksia, monenkeskisessä yhteistyössä kansainvälisissä järjestöissä kuten WTO:ssa, EU:n kehitysyhteistyössä ja muissa kansainvälisissä hankkeissa. Valtioneuvoston jatkokirjelmässä esille nostettu yritysten toimintaa koskeva asianmukaisen huolellisuuden sääntely, josta odotetaan komission ehdotusta kesäkuussa 2021, on yksi keino kestävän kehityksen edistämisessä. Yritysvastuusääntely ei kuitenkaan tuota toivottuja tuloksia tai voi jopa muodostaa yrityksille mahdottoman toimintaympäristön ilman EU:n laajemman keinovalikoiman käyttöä monisyisten kestävyysongelmien ratkaisemisessa maailmalla.

Liitto pitää hyvänä sitä, että komissio on Mercosur-sopimusneuvotteluissa käynnistänyt keskustelut kestävään kehitykseen liittyvistä lisäsitoumuksista ja tukee pyrkimystä saattaa neuvottelut päätökseen ilman neuvottelutuloksen avaamista kokonaan. Lisätarkastelu on tarpeen, jotta voidaan ratkaista sopimukseen kohdistuva yleinen luottamuspula kestävän kehityksen riittävästä huomioimisesta sopimusehdoissa. Assosiaatiosopimus antaa EU:lle paremmat mahdollisuudet vaikuttaa kestävän kehityksen edistämiseen kuin jättämällä sopimus odotustilaan tai ratifioimatta. Liitto pitää yleensä

Elintarviketeollisuusliitto ry
Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund
Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation
Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

tärkeänä, että EU:ssa käytäisiin sidosryhmien kanssa riittävästi ja avoimesti keskustelua kauppasopimuksista neuvoteltaessa. Neuvoteltu lopputulos tulisi ratifioida ripeästi.

Valtioneuvoston kirjelmässä on kuvattu Mercosur-neuvotteluratkaisuun jo sisältyviä mekanismeja sopimuksen toimeenpanon varmistamisessa ja sopimuksen yksityiskohtien tulkitsemisessa samoin kuin sanktiomenettelyjä, jos sopimuksen ehtoja rikottaisiin. Mekanismit ovat moninaiset, mutta on vaikea arvioida niiden toimivuutta käytännön ongelmatilanteiden ratkaisemisessa esimerkiksi kestävän kehityksen kysymyksissä.

Elintarvikealalle voi vapaakauppaosiossa kuvattujen markkinoillepääsymahdollisuuksien perusteella avautua vientimahdollisuuksia esimerkiksi meijerituotteille, juomille ja makeistuotteille. EU-tuonnissa sensitiivisiksi luokiteltujen naudanliha- ja siipikarjanlihatuotteiden nollatulli- tai alemman tullin kiintiöiden suuruus on sen sijaan herättänyt huolta EU:n lihantuotantoketjussa. Liitto pitää erittäin tärkeänä sopimuksen terveys- ja kasvinsuojeluosuuteen (SPS) sisältyvää yleistä edellytystä tuontituotteiden EU-vaatimustenmukaisuudesta ja vaatimusten toimeenpanon seurantaa sekä sitoutumista yhteistyöhön eläinten hyvinvointi- ja antibioottiresistenssiasioissa.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

Mika Lallo
toimitusjohtajan varamies